

ĽUBEĽSKÉ NOVINY

číslo: 2

VIANOCE 2015

ročník: 9.

V tomto čísle nájdete aj:

- Vianoce u našich južných susedov
- Prechádzka s Kraskom za humnami
- Školské okienko
- NAŠE ZDRAVIE: Konzumácia alkoholu nie je vždy v súlade so zaužívaným „Na zdravie!“
- Vyst'ahovalectvo - jedna z kociek mozaiky histórie našej obce
- Ľubel'ský futbal v súčasnosti

Vážení čitatelia Ľubel'ských novín, milí Ľubel'ci, opäť po roku sa blížia Vianoce a s nimi aj ďalšie vydanie Ľubel'ských novín, ktoré mapujú aj uplynulé udalosti v našej obci a v ktorých nájdete aj mnohé iné, verím že zaujímavé informácie. S príchodom Vianoc, času pokoja, ale aj blížiaceho sa konca roka, hodnotíme ten odchádzajúci a kladieme si otázky, čo nás čaká v tom nasledujúcom a či bude lepší ako ten minulý.

V našej obci sme prežili uplynulý rok aj v spojení mnohých kultúrno - spoločenských akcií, ale aj v znamení zabezpečenia plynulého chodu obce so zreteľom na investičné a rozvojové aktivity. Museli sme vyriešiť havarijný stav strechy na Dome smútku, ktorá zatekala, ale začali sme aj s procesom možnosti výstavby nájomných bytov, ktorý je v štádiu riešenia vlastníckych vzťahov a projekčnej činnosti. Našu obec navštívili aj významní predstavitelia štátu - podpredseda vlády SR a minister vnútra Robert Kaliňák, ktorý našim dobrovoľným hasičom odovzdal hasičské auto. Svojou návštevou nás tiež poctil aj predseda vlády SR Robert Fico, ktorý sa zúčastnil odovzdania viacúčelového ihriska. Na realizáciu tohto, pre našu obec významného projektu, sme získali dotáciu od Úradu vlády SR vo výške 40 tisíc Eur.

Aj v nadchádzajúcom roku 2016 chceme pokračovať v rozbehnutej práci a projektoch. Spoločne s poslancami obecného zastupiteľstva sme si vytýčili oblasti, ktoré chceme riešiť, samozrejme v medziach, ktoré nám umožňuje rozpočet obce.

Z hlavných rozvojových aktivít pripravujeme realizáciu rekonštrukcie autobusovej zastávky na Váhe, rozsiahlejšiu obnovu miestneho rozhlasu a taktiež bude vrcholiť proces schvaľovania územného plánu obce. Na tvorbu územného plánu obce chceme požiadať o dotáciu a na rekonštrukciu zastávky sme získali z Úradu vlády SR 10 tisíc Eur. Dobrým krokom obcí stredného Liptova je združenie sa v Miestnej akčnej skupine Stredný Liptov, v rámci ktorej budeme mať možnosť v priebehu nasledujúcich rokov čerpať prostriedky, napríklad na revitalizáciu verejných priestranstiev.

Sú pred nami najkrajšie sviatky v roku a ja vám chcem, vážení spoluobčania, čo najsrdečnejšie zaželať príjemné prežitie vianočných sviatkov v kruhu vašich najbližších. Do nového roku si spoločne želajme hlavne pevné zdravie a veľa síl, aby sme mohli v pokoji a s porozumením pokračovať vo zveľadovaní našej Ľubele.

Váš

Ing. Erik Gemzický PhD.
starosta obce

**Vianoce bohaté na darčeky v podobe lásky,
rodinnej pohody a tolerancie, ako aj radosti
z Božieho narodenia, a šťastný Nový rok 2016**

praje redakcia Ľubel'ských novín

UDALOSTI NEDÁVNO MINULÉ

Stretnutie členov MS SČK

Dňa 25. apríla 2015 uskutočnilo sa v Kultúrnom dome v Ľubeli stretnutie členov MS SČK. Medzi členky zavítal starosta obce Ľubel'a Ing. Ph.D. Erik Gemzický, viceprezidentka SČK MUDr. Elena Hrbčová, riaditeľka SČK Územného spolku Liptov Mgr. Marika Kubíková, obidve menované sú zároveň aj členkami našej organizácie. Čomu sme sa veľmi potešili bola po dlhých rokoch absencie, priama účasť dobrovoľných darcov krvi. Stretnutia sa zúčastnilo 62 osôb.

Na úvod pozdravili stretnutie členov svojim kultúrnym programom žiačky ZŠ s MŠ v Ľubeli pod vedením pani učiteľky Mgr. R. Bubniakovej.

Predseda organizácie Mgr. Mária Kubíková zhodnotila činnosť za uplynulé obdobie a zároveň načrtla zámery činnosti pre najbližšie obdobie. Spomenula pripravovaný tematický zájazd do Krakova plánovaný na mesiac máj, kurz prvej pomoci (cyklus prednášok s praktickými ukážkami) v mesiaci októbri ako aj organizovanie fašiangovej bursy. V závere podakovala za pomoc a spoluprácu Obci Ľubel'a. Informáciu o hospodárení predniesla pokladníčka MS SČK Ing. Anna Hrnčiarová –Turčiaková. Prítomným sa prihovril aj starosta obce Ing. Erik Gemzický a viceprezidentka SČK MUDr. Elena Hrbčová.

Stretnutie sa už tradične spája so zápisom dobrovoľných darcov krvi do Pamätnej knihy MS SČK v Ľubeli. Pred samotným zápisom predsedníčka MS oboznámila prítomných s Medzinárodným dňom darcov krvi, ktorý si každoročne pripomínajú na celom svete 14. júna. Pripomenula význam darcovstva krvi pri záchrane ľudských životov, aké ocenenia môžu získať mnohonásobní darcovia krvi od SČK - bronzovú, striebornú a zlatú plaketu prof. MUDr. Jána Janského a plaketu prof. MUDr. Jána Kňazovického.

Sme hrdí, že aj v našej obci žijú ľudia, ktorí nezištne pomáhajú zachraňovať ľudské životy, sú medzi nimi i mnohonásobní darcovia krvi a boli ocenení spomínanými plaketami. Z nich menovite spomeniem tých, ktorí získali zlatú plaketu prof. MUDr. J. Janského: za 30 odberov v r. 1999 pani Eva Vrbenská, Ľubel'a 22 a za 40 odberov v r. 2012 pán Stanislav Kubín, Ľubel'a 108. 15 spoluobčanov získalo striebornú plaketu za 20 odberov a 34 občanov bronzovú za 10 odberov krvi. Teší nás, že každoročne sa medzi darcami objavujú aj prvodarcovia z radov mladej generácie. Do Pamätnej knihy MS SČK v Ľubeli sme za rok 2014 zapísali 23 darcov krvi. (Ich zoznam sme uverejnili v prvom čísle Ľubelských novín v r. 2015). Po skončení oficiálneho programu pokračovalo stretnutie spoločenských posedením v príjemnej a družnej atmosfére, ktoré oživilo humornou scénkou naše členky pani Hedka Obrcianová a pani Milka Kubíková.

-Mgr. Mária Kubíková, predsedníčka MS SČK-
foto: -autor-

Poslanci a starosta brigádovali

V pondelok 4. mája 2015 sa poslanci obecného zastupiteľstva so starostom obce vybrali pracovne do terénu obce a vysadili stromčeky na Hôrke a okolo zberných plôch na separovaný odpad. Aj takýmto spôsobom chcú pomôcť obci nielen pri vážnych rozhodnutiach, ale aj pri reálnom skrášľovaní obce.

-red-
foto: -autor-

Okrskové kolo Hasičskej súťaže DHZ

17. máj 2015 vymenili futbalistov TJ Partizán Ľubel'a na futbalovom ihrisku hasiči Dobrovoľných hasičských zborov, ktorí sa zúčastnili okrskového kola Hasičskej súťaže DHZ. Súťažilo 6 družstiev z obcí Ľubel'a, Partizánska Ľupča, Galovany, Gôtovany, Dúbrava a Vluchy-Krmeš. Z víťazstva sa tešilo družstvo DHZ Partizánska Ľupča a za nimi na druhom mieste skončil DHZ Gôtovany a na treťom mieste DHZ Galovany. Na akciu dohliadal aj zástupca OV DPO Liptovský Mikuláš Partik Ferjanc. „Chcem sa poďakovať, ako domácim členom DHZ Ľubel'a, ale aj DHZ z okolitých obcí, že sa súťaže zúčastnili a že sme si spolu vymenili postrehy a skúsenosti v priateľskej atmosfére. Poďakovanie patrí aj výboru TJ Partizán Ľubel'a za ústretovosť, ako aj starostovi obce Ľubel'a Erikovi Gemzickému za podporu spomínaného podujatia. Verím, že našich chlapcov podujatie povzbudilo, hoci ho nevyhrali a chýbalo im trochu šťastia, ale už teraz sa nám treba pripravovať na ďalšie súťaže, v ktorých určite uspejeme. Veď aj dnes sme mohli vidieť tímovú prácu skvelého kolektívu,“ povedal po súťaži zástupca starostu obce Ľubel'a a člen DHZ Ľubel'a Peter Slavkovský.

-red-
foto: -autor-

Návšteva Krakova

Tematický zájazd do Krakova pripravil výbor MS SČK v Ľubeli pre svojich členov, ale aj pre ďalších záujemcov. Uskutočnil sa 30. mája 2015 a zúčastnilo sa ho 35 účastníkov. V sobotu ráno sa prišiel s účastníkmi zájazdu rozlúčiť i starosta obce Ing. Erik Gemzický, PhD., zaželať šťastnú cestu, príjemný pobyt a tak ako býva dobrým zvykom ponúknuť aj pohárikom Demänovky.

Už počas cesty nás bližšie s mestom Krakov a jeho pamiatkami oboznámili MUDr. E. Hrbčová, tiež účastníčka zájazdu a naša zanietená sprievodkyňa Ing. Hanka Hrnčiarová-Turčiaková. Pre účastníkov pripravila v písomnej podobe stručný bedeker – súbor najzaujímavejších informácií o spomínanom meste. Patrí im naše poďakovanie.

Po príchode do Krakova naša prvá cesta viedla na hrad Wawel, sídlo poľských kráľov po celé stáročia, Wawelská katedrála sa stala posledným odpočinkom poľských kráľov a významných osobností Poľska. Na nádvorí hradu sa nachádza i socha pápeža Jána Pavla II. Potom naše kroky smerovali do židovskej časti Krakova Kazimierz, Jej centrom je ulica Szeroka so synagógou Remuh, vedľa ktorej je jeden z najstarších európskych židovských cintorínov.

Našej pozornosti neunikla ani prehliadka hlavného námestia „Rynek Główny“ – veľké stredoveké trhovisko, ktoré si zachovalo svoju historickú tvár. Po námestí i v súčasnosti ako atrakcia sa konajú prehliadky na kočoch ťahaných koňmi, ďalšou atrakciou námestia je množstvo stánkov s tradičným poľským tovarom, množstvo malých kaviarničiek s terasami, kde je možné posediť si a občerstviť sa, lákadlom sú na mnohých miestach živé sochy a v neposlednej miere druhý najvýznamnejší kostol Krakova – Mariánsky kostol, kde sme mohli obdivovať nádhernú architektúru 15. stor., posediť si a porozhliadať.

Pobyt v Krakove sme zakončili v nákupnom centre „Galeria Krakowska“.

Na záver nás prekvapil dažď, ktorý nás však osviežil - zmyl z nás celodennú únavu a opäť plní energie sme nastúpili do autobusu a v dobrej nálade sme cestovali domov. Tesne pred hranicami sme ešte v reštaurácii ochutnali jednu zo známych a tradičných poľských jedál – „cviklovú polievku“. A potom sme šťastne docestovali do Ľubele.

Poďakovanie patrí všetkým, ktorí prijali naše pozvanie, zaplnili miesta v autobuse, strávili snami príjemné chvíle obohatené o nové nezapadnuteľné zážitky. Veríme, že toto stretnutie nebolo posledné a v budúcnosti si ho môžeme zopakovať návštevou iných zaujímavých miest na Slovensku alebo blízkom zahraničí.

-Mgr. Mária Kubíková, predsedníčka MS SČK-

foto: -Ing. Hanka Hrnčiarová-Turčiaková-

Návšteva detí v materskej škole

Pri príležitosti MDD už tradične navštevujú členky MS SČK v Ľubeli deti v Materskej škole. Nebolo tomu inak ani tento rok a tak 1. júna zavítali členky výboru - Mária Kubíková, Milka Kubíková a Mária Húleková medzi deti.

Deti s pani učiteľkami si pre ne pripravili krátky program zložený z tanca, spevu a recitácie. Odmenou im boli sladkosti a niekoľko spoločných darčiek, od členiek Červeného kríža.

V príjemnej atmosfére v družnom rozhovore doplnenom ukázkami spoločných hier strávili deti s členkami MS SČK krátke ale milé predpoludnie.

-Mgr. Mária Kubíková, predsedníčka MS SČK-

foto: -autor-

Ohnivý začiatok leta

V sobotu 27. júna 2015 sa v našej obci uskutočnila akcia, ktorá symbolicky otvorila kultúrno-športové leto v našej obci - Ohnivý začiatok leta. Futbalovým zápasom mládežníkov TJ Partizán Ľubľa proti hokejovým hviezdám, medzi ktorými nechýbal ani jeden z organizátorov futbalového zápasu Juraj Halaj, ktorý skončil výsledkom 7:4, sa akcia začala na futbalovom ihrisku. Potom sa už prítomní presunuli do miestnej ovocinárskej záhrady, kde zábavný večer pokračoval posedením pri hudbe Senior Bend z Liptovského Jána a chutnom guláši. V prítomnosti už nasledovalo zapálenie vaty, ktorú okrem starostu obce Erika Gemzického a jeho zástupcu Petra Slavkovského zapálili aj hostia - primátor Liptovského Mikuláša a predseda Združenia miest a obcí Liptova Ján Blcháč a jeho zástupca Rudolf Urbanovič. Celú akciu dotváral zo vzdušného priestoru aj Miroslav Toma, ktorý opäť, ako každý rok, absolvoval ukážkové lety ponad futbalové ihrisko a zapálenú vatru.

„Som rád, že po pár upršaných rokoch sa konečne počasie nad nami zľutovalo a vatru sme nemuseli zapalať v daždivom počasí. Chcem sa srdečne poďakovať všetkým zainteresovaným spoločenským organizáciám, ktoré pomohli pod hlavičkou obce zorganizovať toto pekné sobotné popoludnie a večer – Jednote dôchodcov Slovenska, Únii žien Slovenska, Dobrovoľnému hasičskému zboru a TJ Partizán Ľubel'a,“ povedal na záver podujatia starosta obce Erik Gemzický.

-red-
foto: -Petra Čepelová-

Ľubel'ci si užili víkend plný divadla

ĽUBEĽA 12. júla – Ľubel'ské ochotnícke divadlo K. O. Urbana v spolupráci s obcou Ľubel'a opäť po roku zorganizovalo už tradičný festival ochotníckych divadiel, Ľubel'aFest 2015. Festival prebiehal v dňoch 10. a 11. júla. Na Ľubel'skom javisku sa vystriedali spolu štyri súbory. Diváci si mali možnosť vybrať z rôznych dramatických žánrov od klasických veselohier, cez komédiu po tragifrašku. „Do programu sme sa snažili zaradiť opäť viacero žánrov, aby si diváci mohli vychutnať naozaj z každého rožku trošku. Sme veľmi radi, že naše pozvanie prijali herci z Veličnej, Žiaru či Tisovca. Myslím si, že domáce publikum tiež veľmi potešila premiéra novej inscenácie nášho súboru, ktorá zožala naozaj veľký úspech,“ uviedla Marika Nováková, predsedníčka Ľubel'ského ochotníckeho divadla K. O. Urbana. Organizovanie tejto akcie už tradične podporil aj starosta obce Ľubel'a a zároveň aj člen domáceho divadla,

Erik Gemzický: „Ja som veľmi rád, že Ľubel'ské divadlo pokračuje v tradícii Ľubel'aFestu, na ktorý si ľudia v našej obci už zvykli. Výber divadiel bol pestrý a som rád, že sa v našej obci aj týmto spôsobom udržiava kultúrny život. Pevne verím, že Ľubel'ské divadlo bude v tomto trende pokračovať aj naďalej.“ Okrem divadelníkov otvorenie festivalu spestrili aj členky Jednoty dôchodcov Slovenska, ktoré pod vedením Jany Mlynarčíkovej nacvičili country tanec a rozhybali publikum už pred začatím samotných predstavení. Býva zvykom, že program Ľubel'aFestu zahajuje tradičné divadlo. Inak tomu nebolo ani tento rok. Na javisko sa ako prví postavili herci z Veličianskeho ochotníckeho divadla s veselohrou Amerika. Druhý festivalový deň tiež otvorila klasická hra od slovenského dramatika Ferka Urbánka, Krutohlavci, v podaní Ochotníckeho divadelného súboru zo Žiaru. Hneď po nich nasledovala premiéra novej inscenácie Ľubel'ského ochotníckeho divadla K. O. Urbana s názvom Návšteva mladej dámy.

Záver festivalu už patril hercom Divadla Daxner z Tisovca, ktorí sa s divákmi rozlúčili s hrou Slučka pre dvoch. „Zorganizovanie tohto festivalu by určite nebolo možné bez pomoci našich sponzorov a kuchárov, bez ktorých si už ani Ľubel'aFest nevieme predstaviť. Každý rok sa starajú o to, aby nikto z účinkujúcich nebol hladný. Za to im patrí veľká vďaka,“ dodáva Marika Nováková.

-Bc. Lucia Kanderová-
foto: -ĽOD K. O. Urbana-

Nedeľ'a patrila v Ľubeli športu, ale aj ľudovej zábave

ĽUBEĽA 26. júla – Posledná júlová nedeľ'a sa v našej obci niesla hlavne v znamení športu. TJ Partizán Ľubel'a v spolupráci s Obcou Ľubel'a zorganizovali športový deň, ktorý tvorili štyri futbalové zápasy – začalo sa hrať o 10:30 hod. zápasom družstva SNS proti našim zrelým pánom (5:1), o 13:00 odohrali zápas naši žiaci proti žiakom zo susednej obce Dúbrava (4:0), o 15:00 naši dorastenci súperili s Old boys Kráľova Lehota (4:7) a vrcholom športového dňa bol zápas nášho „A-čka“ proti „A-čku“ z Dúbravy,

ktorý skončil nerozhodne 2:2. Počas dňa sa varil výborný guláš a pre návštevníkov bola pripravená aj zaujímavá tombola. Svojou účasťou podporili podujatie aj pani doktorka Elena Hrbčová a viceprimátor Liptovského Mikuláša Rudolf Urbanovič. Počas akcie a hlavne v zápasových prestávkach sa prítomní mohli presunúť do miestnej ovocinárskej záhrady, kde členovia Jednoty dôchodcov Slovenska v Ľubeli zorganizovali ľudovú zábavu, na ktorej hrala skupina z Liptovského Jána Senior Bend. Samotné podujatie svojim tanečným vystúpením doplnili aj členky JDS.

-red-
foto: -red-

7. ročník „Súťaž vo varení gulášu“

ĽUBEĽA 8. augusta – Tradične druhú augustovú sobotu Únia žien v Ľubeli zorganizovala už v poradí 7. ročník „Súťaž vo varení gulášu o putovnú varechu starostu obce“. Horúce slnko rozpálilo 9 súťažných družstiev. Do súťaže sa zapojili Únia žien – Idea z Čiernej Vody, Žilinskí Šošóni, Pristáhovalci, Miestni poslanci, Zväz záhradkárov, Jednota dôchodcov, JRŠPRT z Vlách, Lukáš Veselovský z Liptovských Kľačian a družstvo Roman a jeho dievčatá. Počasie účastníkom prialo a preto aj účasť divákov bola dobrá. Popoludní všetky družstvá zapálili oheň pod kotlíkmi a varili podľa osvedčených receptov. Členky únie tentoraz nevarili súťažne, no ich guláš si mohli návštevníci zakúpiť. Sprievodnými akciami boli skákacie hrady pre deti, členky Jednoty dôchodcov v Ľubeli predviedli country tanec, pani učiteľky zo škôlky naučili deti milé tančeky a miestny zbor dobrovoľných hasičov nám predviedol rýchle nasadenie pri požiari a schladil horúci vzduch a prehriate telá detí. Zúčastnení sa zhodli, že tento ročník sa obzvlášť vydaril, pripravená bola aj tombola, do ktorej sponzori poskytli viac ako šesťdesiat cien. Súťaž po druhýkrát vyhralo družstvo z Liptovských Kľačian, na druhom mieste skončili hostia z Čiernej Vody, aj s pani starostkou, a na treťom mieste sa umiestnilo družstvo zložené z miestnych poslancov obecného zastupiteľstva. Poďakovanie patrí všetkým, ktorí túto akciu každoročne pripravujú. Starosta obce Erik Gemzický spolu s predsedníčkou Únie žien v Ľubeli Vierkou Bubniakovou všetkým pogratulovali, odovzdali putovnú varechu, darčekové koše a zábava na ihrisku pokračovala do neskorých hodín.

-Únia žien Slovenska v Ľubeli-
foto: -autor-

Pripomenuli sme si 71. výročie SNP

ĽUBEĽA 30. augusta - Ako každý rok v poslednú augustovú nedeľu popoludní si občania našej obce pripomenú pri pamätníku SNP pred Kultúrnym domom významnú udalosť v dejinách Slovenska, ale aj našej obce - Slovenské národné povstanie. Starosta obce s predstaviteľmi miestnych spoločenských organizácií a základnej školy na čele so Slovenským zväzom protifašistických bojovníkov v Ľubeli tak aj tento rok spoločne položili veniec k pamätníku. Po akte položenía vencov, hymne Slovenskej republiky, Miroslav Toma vystrelil na počesť padlým hrdinom salvy, spomienku na hrdinov Slovenského národného povstania podčiarkla aj v básni Helenka Hollá a tiež aj piesne v podaní Ľubel'ského spevokolu. Na záver nasledoval príhovor predsedu SZPB v Ľubeli Pavla Kubíka a starostu obce Erika Gemzického, ktorý vo svojom príhovore vyzdvihol význam SNP: „Prejavujeme úctu tým, ktorí buď hrdinsky položili svoje životy, alebo sa nedožili dnešných dní. Spomínajme na nich s úctou a vďakou a obdivujeme ich odhodlanie, obetavosť a odvahu. Ako povedal Laco Novomeský: „Tieto činy sa nesmú stať legendami pre čítanky, musia byť chrbtovou kosťou nášho národa. História je matka múdrosti a iba ten, kto

meský: „Tieto činy sa nesmú stať legendami pre čítanky, musia byť chrbtovou kosťou nášho národa. História je matka múdrosti a iba ten, kto

-red-
foto: -Petra Čepelová-

Dobrovoľný hasičský zbor obce Ľubľa má novú techniku

Sobota 19.9.2015 bola pre našich dobrovoľných hasičov určite veľkým dňom. Minister vnútra a podpredseda vlády Slovenskej republiky Robert Kaliňák im osobne odovzdal do užívania nové hasičské auto Iveco Daily, ktoré sám krátko po 16,00 hodine „došoféroval“ do priestorov vedľa kultúrneho domu. Pri odovzdávaní hasičskej techniky za početnej účasti občanov nechýbal ani prezident Hasičského a záchranného zboru Slovenskej republiky generál Alexander Nejedlý, prezident Dobrovoľnej požiarnej ochrany Ladislav Pethő, generálny sekretár Dobrovoľnej požiarnej ochrany Slovenskej republiky Vendelín Horvát, riaditeľ Krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Žiline Jaroslav Kapusniak, poslanec NR SR Ladislav Andreášny, prednosta Okresného úradu v Liptovskom Mikuláši Ján Galvánec, primátor mesta Liptovský Mikuláš Ján Blcháč s viceprimátorom Rudolfom Urbanovičom, riaditeľka Okresného riaditeľstva hasičského a záchranného zboru v Liptovskom Mikuláši Eva Krajčiová, ako aj ďalší hostia spoločenského života.

V úvode vystúpil so svojím príhovorom starosta obce Erik Gemzický, ktorý prítomných privítal a poďakoval za poskytnutie nového, plne vybaveného hasičského auta IVECO Daily. Potom už pán minister po svojom príhovore odovzdal kľúč od nového hasičského auta do rúk veliteľa nášho dobrovoľného hasičského zboru Šimona Kanderu, po ktorom nasledovalo požehnanie auta katolíckym aj evanjelickým duchovným a „krst“ šampanským vykonaný pánom ministrom, pánom starostom a veliteľom nášho hasičského zboru. Záver slávnosti patril spoločnému fotografovaniu sa pri novom aute, jeho obhliadke a skúšaní sirén či majákov za zvukov ľudovej piesne „Čo ste hasiči...“ v podaní nášho heligonkára Romana Jurščáka a členov miestneho spevokolu. Nová hasičská technika je pre partiu našich mladých zameraných hasičov, a

teda aj pre celú obec obrovským prínosom, pretože sa výrazne skvalitní nielen nácvik zásahov, ale najmä prípadné reálne zásahy pri rôznych živelných nešťastiach spojených so záchranou ľudských životov a majetku.

-mm-
foto: -lk-

Návšteva Prahy

Po úspešnom zájazde, v máji tohto roku, do Krakova pripravili členky výboru Miestneho spolku SČK pre svojich členov ale aj ostatných záujemcov ďalšiu kultúrno- spoločenskú lahôdku – návštevu Prahy.

Zorganizovať takéto podujatie bolo náročné na čas, pretože už v 2-mesačnom predstihu bolo potrebné zabezpečiť cestovné lístky, ubytovanie čo najbližšie v centre k vôli pohybu a tiež i preto, aby to bolo menej finančne náročné pre účastníkov. Najväčší podiel na organizačnej a obsahovej príprave mala členka výboru Hanka Hrnčiarová-Turčiaková, za čo jej patrí naše úprimné poďakovanie.

Dňa 2. októbra hodinu po polnoci vyrazilo z Liptovského Mikuláša medzinárodným vlakom Leo Expres 27 účastníkov na cestu do Prahy. Rozlúčiť sa s kališkom hruškovice prišiel s nami i sám starosta Erik Gemzický. Zaželať šťastnú cestu, príjemný pobyt s množstvom zážitkov a so šťastným návratom domov.

Ráno nás privítalo v Prahe krásne jesenné počasie a o malú chvíľu aj šofér autobusu spoločnosti Martin Tour Prague Sightseeing a naša 2-hodinová cesta Prahou sa mohla začať.

Nerušene zo sedadiel autobusu v českom jazyku sme sa zoznamovali s históriou a kultúrnymi pamiatkami. Obdivovať sme mohli najvýznamnejšie pamiatky Starého i Nového Mesta, Malej Strany, ku ktorým bezpochyby patria Václavské námestie s dominantnou sochou Sv. Václava, Pražská brána, kostol sv. Mikuláša, Karlov most, Židovské mesto – Jozefov, Staromestské námestie, Staromestskú radnicu s jedným z najstarších a najkrajších orlojov na svete, pochádzajúcim z r. 1410 a tiež krásny kostol P. Márie pred Týnom, Petřín so 60 m vysokou Petřínskou vežou – kópia Eiffelovej veže,

barokovú štvrť pod Pražským hradom Malú Stranu so známou Zlatou uličkou ale predovšetkým štvrť Hradčany a Pražský hrad, predtým panovnícky dvor a dnes sídlo prezidenta. Tu sme mali možnosť pokochať sa výhľadom na stovežatú Prahu; obdivovať Matyášovu bránu medzi prvým a druhým nádvorím, výmenu čestnej stráže, ale najmä Katedrálu sv. Víta – najvýraznejšia pamiatka Prahy svojou impozantnou mohutnosťou z vonku i z vnútra určite očarí každého návštevníka. Z historických budov možno ešte spomenúť v Kráľovskej záhrade Pražského hradu Belvédér, Národné divadlo, Národné múzeum, Rudolfinum, Klementinum, Laterna Magika, z modernejších Pražská televízna veža, či Tancujúci dom.

Hlboký zážitok v nás zanechala i prechádzka nočnou Prahou po Karlovom moste. Najstarší stojaci most cez rieku Vltavu spájajúci Malú Stranu so Starým Mestom, lemovaný mnohými vzácnymi sochami a súsošiami, z nich najstaršou a najznámejšou je socha sv. Jána Nepomuckého. Na moste milé stretnutie s rodákom Martinom Hrnčiarom, ml, ktorý už niekoľko rokov žije v Prahe, zaznenie slovenských piesní v našom podaní a tak sme sa nechtiac stali i turistickou atrakciou.

Naše ubytovanie – priam rozprávka - v centre Staromestského námestia v apartmánoch Old Town Square Apartments. Bez toho aby sme museli ísť metrom či autobusom za malú chvíľu pešo sme sa dostali na Václavské námestie, k Pražskému orloju, na Karlov most, či do Múzea voskových figurín, ale aj na Havelskú tržnicu, do nákupných centier Palladium a Kotva. Uvítacie pivo sme si dali v pivárni „U Pinkasu“ – prvá reštaurácia v Prahe, kde sa od r. 1843 čapuje originálne pivo Pilsner Uguell.

Počas voľného programu si každý z nás našiel obľúbené miesta, kde sa opätovne vrátil aby sa pokochal krásou historických miest, posedel pri kávičke alebo pivku a uchoval si nezabudnuteľné chvíle. Popoludní sme sa cez Václavské námestie vybrali na hlavnú stanicu a vlakom Leo Expres unavení ale bohatší o množstvo zážitkov vracali domov. Už počas cesty sme sa mnohí zamýšľali nad tým, kde budú smerovať naše turistické kroky v budúcom roku, ktoré mesto, či miesta navštívime.

-Mgr. Mária Kubíková-

foto: -Ing. Anna Hrnčiarová-Turčiarová, PhD.-

15. ročník Behu o pohár starostu obce

Základná škola s materskou školou Ľubel'a v spolupráci s obcou Ľubel'a usporiadala dňa 2. októbra 2015 v poradí 15. ročník Behu o pohár starostu obce. Nádherné počasie využilo 122 bežcov, ktorí súťažili v šiestich kategóriách. Tento ročník bol doplnený o kategóriu pedagógov a rady bežcov posilnil aj Ing. Erik Gemzický, PhD., starosta obce Ľubel'a. Pre víťazov na 2. a 3. mieste boli pripravené medaily a prví v kategóriách boli odmenení pohármi. Po športových výkonoch bolo pre súťažiacich pripravené občerstvenie v podobe rôzneho druhu ovocia, ktoré dodala firma Frukta, v zastúpení Ing. Mariána Hrnčiara, za čo veľmi pekne ďakujeme. Víťazmi jednotlivých kategórií boli: Dávid Bolibruch, Adrián Kubík, Lucia Mihelíková, Artur Kotian, Sofia Karmen Magerčiaková a Michal Moravčík.

-zssms-

foto: -zssms-

Multifunkčné ihrisko v Ľubeli už otvorené

Obec Ľubel'a má ďalší priestor pre športové aktivity. Je ním multifunkčné ihrisko pre futbal, volejbal a nohejbal, ktoré bolo po dvoch mesiacoch výstavby slávnostne otvorené v sobotu 14. novembra 2015. Ihrisko bolo vybudované za výraznej finančnej podpory Úradu vlády Slovenskej republiky, a to vo výške 40 000,- EUR, preto sa aj jeho otvorenia osobne zúčastnil predseda vlády SR Robert Fico, ako aj ďalšie osobnosti politického a spoločenského života. Otvoreniu ihriska predchádzala prehliadka hasičskej techniky Dobrovoľného hasičského zboru a kultúrny program v podaní žiakov miestnej základnej školy a spevokolu, prihovory starostu obce Erika Gemzického a predsedu vlády Roberta Fica, ako aj odovzdanie poďakovania starostu obce Vladimírovi Tholtovi za rozvoj mládežníckeho futbalu v obci. Rozstriednutie pásky v podaní premiéra, splnomocnenca vlády SR pre mládež a šport Dušana Galisa a starostu obce pozorne sledovalo množstvo ľudí všetkých vekových kategórií nielen z našej obce. Potom už moderátorka celého programu Erika Miklášová ohlásila slávnostný výkop predsedu vlády na

futbalovú bránu, ktorý bol vôbec prvým výkopom na novovybudovanom ihrisku a otvoril dva futbalové zápasy- prvý v podaní žiakov a druhý si zahrali hráči Ľubel'ského A-čka verzus zrelí páni.

O občerstvenie pre prítomných sa postarali členovia TJ Partizán Ľubľa, členky Únie žien a majiteľ Pekárne Ľubľa. Určite si všetci prajeme, aby nové kvalitné multifunkčné ihrisko bolo čo najviac využívané na svoj účel mladými aj staršími, a aby splnilo svoj cieľ zatriktívniť športové aktivity najmä pre deti a mládež, ktoré čím ďalej tým viac času trávia pri počítači alebo televízii, na čo vo svojich príhovoroch poukázali predseda vlády aj starosta obce. Využívanie ihriska sa bude riadiť schváleným prevádzkovým poriadkom, prevádzkovou dobou a správcom ihriska bude Viktor Bukovinský. Starosta obce Ing. Erik Gemzický, PhD., dodáva: „V našej obci pribudlo nové športovisko, z ktorého mám veľkú radosť. Kvôli záujmu detí, mládeže, ale aj dospelých futbalistov, sme sa rozhodli zväčšiť rozmer z pôvodného projektového rozmeru ihriska 33 x 18 metrov na 40 x 20 metrov, tak sme museli doplniť ochranné siete, posilniť osvetlenie a odvodniť časť pozemku s vybudovaním záchytných šachty, ktorá môže v budúcnosti slúžiť na zavlažovanie veľkého ihriska. Aj kvôli tomu, že žiacky a mládežnícky futbal našu obec dobre reprezentuje a pán Vladimír Tholt sa dlhodobo tomu venuje, preto sme mu pri slávnostnom otvorení poďakovali. Určite vďaka patrí všetkým, ktorí okolo futbalu v obci urobili a robia veľmi veľa, ale vytváranie dobrého podhubia v žiakoch a mládeži, ktorá na ihrisku trávi svoj voľný čas zmysluplne, je predsa nenahraditeľnou súčasťou fungovania futbalu v našej obci.“

Určite vďaka patrí všetkým, ktorí okolo futbalu v obci urobili a robia veľmi veľa, ale vytváranie dobrého podhubia v žiakoch a mládeži, ktorá na ihrisku trávi svoj voľný čas zmysluplne, je predsa nenahraditeľnou súčasťou fungovania futbalu v našej obci.“

-mm-

foto: -Peter Bonko-

Vianočné trhy s Mikulášom

Druhú adventnú nedeľu – práve vo sviatok sv. Mikuláša - 6. decembra 2015, už po ôsmykrát boli v spolupráci ZŠ s MŠ Ľubľa, Obecného úradu a Únie žien v Ľubeli organizované Vianočné trhy. Kultúrny dom zaplnili viac ako dve desiatky predajcov predovšetkým rôznych vianočných dekorácií. Návštevníci vianočných trhov si mohli spríjemniť čas posedením v improvizovanej cukrárni, do ktorej koláčiky napiekli mamičky a staré mamy žiakov 8. A triedy a členky únie. Pripravená bola aj bohatá tombola. Prvýkrát sme túto tradičnú akciu spojili s Mikulášom a táto kombinácia sa nám osvedčila. Pani učiteľky s deťmi z MŠ pripravili Mikulášovi, čertovi, dvom anjelikom, ako aj množstvu divákov

nádherný kultúrny program. Rozžiarené detské oči potešili baličky so sladkou odmenou. Po programe DJ Lukáš deťom spríjemnil popoludnie detskými hitmi. Vianočnú atmosféru umocnilo pečenie oblátok a vôňa vianočného punču. Na budúci rok určite takúto príjemnú akciu zopakujeme a zároveň ďakujeme všetkým, ktorí podporili tú tohtoročnú.

-em-

foto: -autor-

Stretnutie jubilantov

Predvianočný čas je vhodným obdobím na stretnutia a zrekapitulovanie uplynulého roku. Tak tomu bolo aj 8. decembra 2015, kedy starosta obce Ing. Erik Gemzický, PhD. v spolupráci s Obecným úradom v Ľubeli zorganizoval stretnutie jubilantov. Na milé posedenie prijali pozvanie naši spoluobčania, ktorí v roku 2015 oslávili okrúhle životné jubileá. Všetkým, ktorým to zdravotný stav dovolil a zúčastnili sa stretnutia, sa prihovoril starosta obce a MUDr. Elena Hrbčová, pričom vo svojich príhovoroch apelovali na dôležitosť úcty k našim starším spoluobčanom, ktorú si ju od mladšej generácie určite zaslúžia.

-em-

foto: -autor-

„V KRÁTKOSTI“

Erb vyrezali z lipy od pani Heleny Humenej

V parku na „Váhe“ sme osadili lipovú sochu s vyrezaným erbom obce. Rezbár Róbert Gál z lipy vytvoril skoro dvojmetrový obecný erb.

Rekonštrukcia kotolne na Zdravotnom stredisku.

Z dôvodu úspory nákladov a vyššej efektívnosti sme obnovili kotolňu na zdravotnom stredisku zmenou palivovej základne z elektrického kúrenia na kúrenie drevnou štiepkou.

Rekonštrukcia strechy na Dome smútku

Vzhľadom na havarijný stav strechy, ktorá zatekala, sme pristúpili k jej rekonštrukcii s položením novej krytiny.

Štyri ročné obdobia očami našej spoluobčianky. No povedzte, nie je to originálne?

Voda na cintoríne

Pred Sviatkom všetkých svätých sme ukončili úpravy aj na „starom“ cintoríne, kde si už nemusíte nosiť vodu, ale pohodlne si ju naberieť priamo na mieste.

Lavičky na cintoríne prešli opravami a sú nanovo natreté.

ŠKOLSKÉ OKIENKO

Od začiatku školského roku 2015/2016 už ubehlo štyri mesiace. Naši najmenší žiaci - prváci už čítajú jednoduché vety, starší žiaci riešia Pytagoriádu, všetci žiaci sa pasujú s matematikou, finančnou gramotnosťou, čítajú neznáme literárne a odborné texty, aby sme následne vedeli, či vedia čítať

s porozumením. Veru... dosť je toho učiva! Vyučovanie však našim žiakom spríjemňujeme rôznymi akciami, exkurziami a podujatiami. Ponúkame stručný prehľad aktivít:

SEPTEMBER:

Európsky deň jazykov – rozvoj viacjazyčnosti a jazykovej kultúry v škole

Bezpečnosť v cestnej premávke – beseda s príslušníčkou ORPZ v Lipt. Mikuláši

Coca Cola Cup – celoslovenská futbalová súťaž

OKTÓBER:

Beh o pohár starostu obce – 15. ročník

Týždeň zdravej výživy a Svetový deň výživy - zvýšená konzumácia ovocia a zeleniny v škole

Všetkoviedko – súťaž v Liptovskej knižnici

Jesenné turistické vychádzky – navštívili sme Vrbické pleso, Žiarsku dolinu, Popradské pleso, Hrebienok, Obrovský vodopád, Rainerova chata Pasovanie prvákov do „cechu školského“

Deň mlieka – ochutnávka mliečnych výrobkov, varenie pudingu

Zdravá výživa a stomatohygiena – beseda a praktické ukážky

Bezpečne na internete – beseda a prevencia pred nežiaducimi javmi Vedecká Roadshow - žiaci 8. a 9. ročníka boli zasvätení do tajov biológie, dozvedeli sa o najnovších trendoch v elektrotechnike, robotike a o jadrových výskumoch vo švajčiarskom meste CERN

Anglický týždeň, Cupcake day a Halloween – týždeň venovaný anglicky hovoriacim krajinám

Hovorme o jedle – súťažno-vzdelávacia aktivita, získali sme Strieborný diplom v rámci Slovenska

NOVEMBER:

Vystúpenie žiakov folklórneho krúžku pri príležitosti Mesiaca úcty

k starším v Domove dôchodcov v Liptovskom Mikuláši

Návšteva Liptovskej knižnice

Divadelné predstavenie „Kráľ drozdia brada“ v kultúrnom dome

Putovná výstava fyzikálnych pokusov – interaktívne ukážky pre žiakov 1. – 9. ročníka

Zober loptu, nie drogy – športové aktivity v rámci prevencie

Čajovňa - ochutnávka čajov z liečivých rastlín, ktoré sme dopestovali na školskom pozemku

Kampaň „Červené stužky“ – besedy „Obchodovanie s ľuďmi“ a o drogovej závislosti

DECEMBER:

Vianočné trhy s Mikulášom

Stridzie dni v Ľubeli

Vianočné besiedky a tvorivé

dielne s rodičmi žiakov 1. – 4. ročníka

Divadelné predstavenie „Ľudovít Štúr“ – hrajú členovia školského divadelného krúžku pre ostatných žiakov školy

Podrobnejšie komentáre k jednotlivým aktivitám sa nachádzajú na našej webovej stránke: /www.skolalubela.edupage.org/

Počas školského roku sledujeme rôzne projekty. Využili sme vyhlásenie grantového programu MONDI SCP, a.s., do ktorého sme sa prihlásili so štyrmi projektmi. V jednom sme boli úspešní a získali sme 500,00 € s projektom „Zlepšenie prostredia v mojom okolí“ – „Detské ihrisko pri ZŠ s MŠ Ľubela“. Na vybudovanie detského ihriska sme okrem toho použili sumu 2 260,00 €, ktorú sa nám podarilo nazbierať na 2 % zaplatenej dane z príjmov fyzickej osoby. Týmto zároveň ďakujeme všetkým, ktorí nám odovzdali 2 % za rok 2014, pretože sme spolu dostali sumu 2 630,78 € a s takýmto finančným balíčkom sa už dajú zlepšovať výchovno-vzdelávacie podmienky v škole. Veríme, že neodmietnete pomoc škole odovzdaním 2% aj v ďalšom roku a podarí sa nám prekonať poslednú sumu.

Vážení rodičia, občania, priatelia školy! Posielame Vám želanie, aby Vás na každom kroku sprevádzala pohoda a úsmev na tvári, a aby ste nezabudli na to, že záleží aj od Vás, či tohtoročné Vianoce budú pre Vás tie najkrajšie.

Milí žiaci!

Prichádzajú vianočné prázdniny a s nimi aj veľa voľných dní. Využite ich na oddych, športujte, hrajte sa vonku s kamarátmi, ale nezabudnite si prečítať dobrú knižku, možno aj tú, ktorú si určite nájdete pod stromčekom.

-Mgr. Iveta Kališová-

Konzumácia alkoholu nie je vždy v súlade so zaužívaným „Na zdravie!“

„Na zdravie!“ je známa fráza pri pripíjaní si alkoholom. Ale je to skutočne vždy na zdravie? Štatistiky týkajúce sa konzumácie alkoholu sú alarmujúce. Priemerný Slovák ročne skonsumuje 17,84 litra čistého alkoholu. To je približne 48 gramov čistého alkoholu denne. V prepočte takmer dva a pol veľkého piva denne alebo tri poldecáky 40% pálenky, alebo pol litra vína. Alarmujúce sú aj dôsledky konzumácie najrozšírenejšej drogy - alkoholu, a to o to viac, že alkohol konzumujú

aj neplnoletí.

Prejav alkoholizmu

Alkoholizmus ako chorobná závislosť od alkoholu je spoločenským aj zdravotným problémom. Alkoholizmus je také požívanie alkoholu, ktoré škodí jednotlivcovi aj spoločnosti. V prípade, že človek prepadne alkoholu, alebo je naň stále viac a viac naviazaný, dostáva sa vlastnou vinou bližšie k bezodnej priepasti. Začínajú sa u neho prejavovať nielen zdravotné problémy, ale postupne sa stále viac prejavujú problémy v rodine či zamestnaní, ako aj spoločenské problémy. Ak ho niekto alebo niečo nezastaví - alebo skôr nepomôže - v jeho sebazničujúcej ceste, ocitne sa sám na dne.

Najväčším prekliatím alkoholu je, že spočiatku v malom množstve pôsobí na človeka príjemne: zvyšuje jeho sebavedomie, navodzuje príjemné pocity, eufóriu, sociabilitu,

znižuje úzkosť a depresiu, odbúrava zábrany, zvyšuje sexuálnu túžbu a družnosť. Po prekročení tejto dávky veľmi rýchlo a bez varovných signálov nastupujú negatívne účinky alkoholu, a to postupná strata sebakontroly, zníženie rozlišovacej schopnosti, strata rovnováhy, sebakritiky a individualizované prejavy – veselosť, hlučnosť alebo smútok, plač, agresia či veľavravnosť. Postupne sa od človeka pravidelne konzumujúceho alkohol odvracajú jeho priatelia a známi, rodina sa za jeho správanie hanbí. Čím skôr sa budeme snažiť takémuto človeku pomôcť, tým sú jeho šance na vyliečenie vyššie.

Najviditeľnejším prejavom vplyvu alkoholu na človeka je opitnosť, čo je strata psychickej a fyzickej kondície a stav otravy alkoholom, ktorý môže končiť aj smrťou, najmä u mladých ľudí a pri nárazovom pití veľkého množstva. Závislosť od alkoholu je duševné ochorenie. Nie je to jednotný fenomén, má viacero možných prejavov a foriem u jednotlivcov. Pre diagnostikovanie závislosti je potrebná u pacienta prítomnosť aspoň troch zo šiestich prejavov za posledných 12 mesiacov:

- neodolateľná túžba vypiť si,
- strata kontroly nad pitím (frekvenciou aj množstvom),
- potreba zvyšovať množstvo vypitého alkoholu na dosiahnutie stavu eufórie,
- abstinenčné príznaky pri nedostatku alkoholu v organizme,
- postupná redukcia až strata ostatných záujmov,
- pitie, a to aj napriek pokračujúcemu zdravotnému poškodeniu a informovanosti o stave zdravia.

Štádiá vývinu závislosti od alkoholu

Štádiá vývinu závislosti od alkoholu, ktoré vypracoval prof. Jellinek, obsahujú v sebe viaceré súčasti, ako sú frekvencia pitia, tolerancia množstva alkoholu, stereotypy pitia, alkoholocentrické správanie, abstinenčný symptómový komplex, psychoorganické poruchy a poškodenia, sociálne a profesionálne výpadky a zlyhania, psychické poškodenia

a telesné poškodenia.

I. štádium: Počiatkové, prealkoholické (rizikové) štádium:

- stúpajú dávky alkoholu, aj frekvencia pitia
- stúpa tolerancia na konzumované množstvá
- oceňuje sa pozitívny dopad alkoholu na psychiku
- normálne fungovanie v celom rozsahu

II. Štádium: Prodomálne, varovné štádium (začiatok závislosti):

- pocity viny z pitia
- začiatok tajného pitia
- tzv. „okná“ - straty pamäte
- predpríprava alkoholom – na guráž
- vyhýbanie sa diskusii o alkohole
- pravidelné pitie
- zvyšovanie tolerancie na alkohol

III. štádium: Kritické, kruciálne (prelomové) štádium:

- strata kontroly
- racionalizácia pitia („rozumné“ zdôvodňovanie)
- čelenie tlaku okolia
- občasné abstinencie
- zmena štýlu pitia
- zužovanie záujmov
- alkoholocentrické správanie
- zmena nálad, výčitky svedomia
- sebaľutovanie, zatrpknutosť, žiarlivosť
- reinterpretácia interpersonálnych vzťahov

- zmena v rodinných zvyklostiach, nespoľahlivosť
- zabezpečovanie si zásob alkoholu
- zanedbávanie správnej výživy
- pokles potencie, pokles záujmu o intimitu
- pravidelné ranné pitie
- prvá hospitalizácia pre niektoré alkoholické choroby

IV. štádium: Chronické, terminálne (posledné) štádium:

- prolongovaná (predĺžená) opitnosť, bez vytriezvenia
- strata etických zábran
- poškodenie myslenia
- pitie s osobami a v prostredí hlboko pod spoločenskú úroveň
- strata alkoholovej tolerancie
- tremor (tras rúk, hlavy), spustený výzor
- psychomotorická inhibícia (zhoršená schopnosť pohybu, neschopnosť vstať)
- obsedantný charakter pitia (stále nutkanie k pitiu alkoholu)
- zlyhávajúce racionalizácie (už ani sám neverí predchádzajúcim zdanlivo racionálnym vysvetleniam svojho kladného vzťahu k alkoholu)
- pravé alkoholické psychózy (zmenená osobnosť, duševná porucha)
- pitie čohokoľvek, napr. technických prostriedkov (Alpa, Okena)
- psychomotorická inhibícia (zhoršená schopnosť pohybu, neschopnosť vstať)
- obsedantný charakter pitia (stále nutkanie k pitiu alkoholu)
- zlyhávajúce racionalizácie (už ani sám neverí predchádzajúcim zdanlivo racionálnym vysvetleniam svojho kladného vzťahu k alkoholu)
- pravé alkoholické psychózy (zmenená osobnosť, duševná porucha)
- pitie čohokoľvek, napr. technických prostriedkov (Alpa, Okena)

Patologické účinky alkoholu na človeka

Alkohol má kauzálnu (príčinnú) súvislosť s viac ako 60 ochoreniami a poškodeniami zdravia. K tomu treba prirátat úrazy, dopravné nehody, agresívne útoky s poranením alebo zabitím. Sú vyčíslené percentá, ktorými sa alkohol podieľa na jednotlivých chorobách, často je to štvrtina aj viac z celého množstva ochorení. Čísla vyjadrujúce škody na zdraví, životoch, ekonomike sú alarmujúce a žiadne čísla nevyjadria mieru utrpenia, nešťastia, týrania a násillia, ktoré alkohol prináša tým, ktorí s alkoholikmi a v ich blízkosti žijú.

Alkohol pôsobí veľmi agresívne nielen na fyzické zdravie, ale aj na psychiku človeka. Dlhodobé pitie väčšieho množstva alkoholu spôsobuje rôzne ochorenia (napr. cirhóza pečene, rakovina rozličných orgánov, srdcovocievne ochorenia, varixy pažeráka s rizikom krvácania), psychické ochorenia (alkoholické psychózy, epilepsia, delírium tremens, demencie), násillnosti vrátane vražd a samovražd, nehody (napr. motorových vozidiel) a úrazy. Konzumácia alkoholu v tehotenstve môže mať za následok poškodenie plodu vrátane mentálnej retardácie. Z hľadiska fyzického poškodenia je závažným následkom alkoholizmu aj podvýživa. Alkoholik trpí nechutou do jedenia, zapríčinenou trvalým zápalom sliznice žalúdka, ktorý vyvolalo pitie.

Často sa stravuje nekvalitne pre nedostatok finančných prostriedkov vynakladaných na alkohol. Nebezpečný je najmä nedostatok bielkovín a vitamínov, pretože prispieva k ďalšiemu zhoršovaniu stavu pečene a nervového systému.

Nezanedbateľné sú aj sociálne dopady alkoholizmu na človeka, medzi ktoré patria ohrozenie výkonu v zamestnaní, často strata profesionálnej kariéry, vyradenie z práce, degradácia, problémy v rodine a okolí, finančné a existenčné problémy, strata etickej a hodnotovej kontroly, klamstvo, nespoľahlivosť, strata zodpovednosti. Na rodinu a okolie vplýva alkoholizmus nevhodným správaním človeka závislého od alkoholu, často agresiou, fabuláciou (vymýšľaním si), nezodpovednosťou, mňňaním peňazí, ničením vecí, zanedbávaním prípadne týraním detí a partnera, hanbou, chýbaním opory.

Liečba alkoholizmu

Pri problémoch s pitím je potrebné obrátiť sa na ambulantného psychiatra alebo na psychológa v psychologickom poradni. Alkoholizmus sa lieči buď ambulantnou formou, alebo formou hospitalizácie (ústavná). Na vzniku závislosti od alkoholu sa podieľa veľa faktorov, a preto liečba závislosti musí byť komplexná. Dôležitými predpokladmi pre úspech terapie alkoholizmu je priznanie si závislosti, ako aj ochota

a vôľa podrobiť sa liečbe.

Prevenencia alkoholizmu

Prevenencia alkoholizmu by mala začínať už v detstve. Problém konzumácie alkoholu je totiž o to vážnejší, ak ide o dospievajúceho človeka a jeho pitie je zastierané prejavmi puberty. Konzumácia alkoholu u neplnoletých má stúpajúcu tendenciu, preto by sa rodičia mali viac zaujímať o svoje deti, viac s nimi komunikovať, podrobovať kontrole (s kým, kde a ako trávia voľný čas), zdôrazňovať negatívne stránky konzumácie alkoholu, zabrániť dostupnosti alkoholu v domácnosti a hlavne byť dobrým príkladom. Dôležité postavenie v prevencii konzumácie alkoholu u detí a mládeže majú aj pedagógovia a zdravotníci pracovníci z hľadiska zdravotných výchovného pôsobenia.

Neodmysliteľnou súčasťou prevencie alkoholizmu je aj obmedzovanie výroby a dostupnosti alkoholických nápojov, kontrola výroby, dovozu, distribúcie a predaja alkoholu, ako aj obmedzenie reklamy v tejto oblasti. Prevencia alkoholizmu môže byť účinná len za predpokladu, že sa na ňu sústreďujú úsilie nielen zdravotníkov, ako aj celej spoločnosti.

-PhDr. Mgr. M. Magerčiaková, PhD.-

Vyst'ahovalectvo z obce Ľubel'a do USA v rokoch 1892 – 1924

Pre obec Ľubel'a a predovšetkým pre jej občanov bol vypracovaný dokument „Vyst'ahovalectvo z obce Ľubel'a do USA v rokoch 1892 – 1924“, ktorého autorom je PhDr. Juraj Laššuth. Tento cenný dokument bol vydaný v júli 2015 a je zverejnený na internetovej stránke našej obce. Pre tých, ktorí nemajú prístup na internet, bude text o vyst'ahovalectve občanov Ľubele do USA uverejnený po častiach aj v Ľubel'ských novinách. V tomto čísle Vám ponúkame jeho prvú časť.

Tvrde hospodárske a prírodné pomery na Liptove často motivovali ľudí, aby si hľadali živobytie mimo svoj rodný kraj. Ľubel'ci v minulosti často chodili na zárobky na Dolnú zem. Od osemdesiatych rokov 19. storočia sa najlepšie podmienky na dobrý zárobok vytvorili v USA.

Sťahovanie za prácou do USA

V USA sa po skončení Občianskej vojny, v ktorej zvíťazil priemyselný Sever, prudko rozvíjal priemysel a Amerika potrebovala veľké množstvo nových pracovných síl. Preto sa majitelia baní v roku 1877 rozhodli, že aj na Slovensko pošlú agentov, aby verbovali robotníkov pre banský a oceľarský priemysel v USA. Amerika poskytovala pracovné príležitosti aj pre nekvalifikovaných robotníkov a zárobok bol v porovnaní s Uhorskom niekoľkonásobne vyšší. V rokoch 1875 až 1914 emigrovalo do Spojených štátov viac ako 650 000 Slovákov, t. j. ¼ všetkých Slovákov.

Na rozhodnutie vyst'ahovať sa do USA mala vplyv aj stupňujúca sa maďarizácia Slovákov. Deti v školách sa učili po maďarsky, na úradoch sa komunikovalo v maďarskom jazyku, všetky dokumenty boli v maďarčine, na obchodoch a budovách boli maďarské nápisy. Všetko to presvedčalo aj obyvateľov Ľubele, že nie sú Slováci, ale Maďari. To viedlo k oslabeniu vzťahu k domovu a uľahčilo rozhodovanie o ceste za more.

Aj v Ľubeli boli agenti verbovať na prácu do Ameriky, boli tu tiež agenti lodných spoločností, ktorí podávali informácie o cestovaní a dali sa u nich kúpiť aj lodné lístky. Veľká časť vyst'ahovalcov sa neplánovala usadiť v USA natrvalo. Plánovali tam niekoľko rokov pracovať, našetriť doláre a s úsporami sa vrátiť domov, kde si chceli kúpiť pôdu, postaviť murovaný dom a žiť v lepšom sociálnom postavení. Tí, ktorí sa rozhodli v Amerike natrvalo usadiť, predali svoje pole, dom a ostatný majetok na Slovensku, čím získali peniaze na cestu a na usadenie sa v novej vlasti. Na cestu si brali oblečenie, peniaze a stravu.

Počet vyst'ahovalcov z Ľubele

Vyst'ahovalectvo do USA predstaviť biele miesto v dejinách obce Ľubel'a. Americké úrady umožnili prístup do evidencie prísťahovalcov Imigračného úradu na Ellis Islande v New Yorku, ktorým prešli všetci prísťahovalci v rokoch 1892 – 1924. To bola doba, v ktorej vycestovala veľká väčšina emigrantov z Ľubele. Vyhľadávanie sťažovali skutočnosti, že mená a názvy boli písané maďarským pravopisom a pri prepisovaní do evidencie americkí prísťahovaleckí úradníci ešte viac skresľovali slovenské mená. Napriek uvedenému problémom nám to umožnilo podľa mena a miesta pôvodného pobytu vyhľadať 167 vyst'ahovalcov z Ľubele do USA. V zozname sú všetci, ktorí pristáli pri brehoch Ameriky, či už s pasom alebo bez neho. V tabuľke uvádzame všetky údaje, ktoré sú v evidencii. Mená a názvy sú uvádzané tak, ako sú uvedené v originálnom dokumente (prehľad vyst'ahovalcov z obce Ľubel'a do USA v rokoch 1892 – 1924 bude uverejnený v budúcom čísle Ľubel'ských novín).

Obrázok 1 Registrácia štvormesačnej Evy Budveselovej v USA

-PhDr. Mgr. M. Magerčiaková, PhD.-

Dobrovoľní hasiči nezastupiteľní v živote obce

Eufória porevolučného obdobia, kedy sa viacero zložiek spájajúcich občanov podľa predmetu ich záujmu zdalo byť prekonaným prežitkom a stále viac sa začal presadzovať kult individualizmu, sa prejavila v zániku viacerých takýchto združení aj v obci Ľubel'a.

Jednou z organizácií, ktorá napriek dlhohodej tradícii v závere minulého storočia zanikla z dôvodu nedostatku zdrojov financovania a s tým spojenou aj následnou demoralizáciou členov bol aj Dobrovoľný hasičský zbor obce. Rozpad členskej základne spôsobil nezaujem o spravovanie sídla požiarňikov Hasičskej zbrojnice, čím bol celý proces definitívneho konca tejto verejnoprospešnej organizácie zdanlivo natrvalo spečatený.

Čas opäť ukázal, aké nebezpečné sú unáhlené a nepremyslené rozhodnutia. Opodstatnenosť existencie dobrovoľných hasičských zborov sa aj na základe tragédie spojenej s požiarom rodinného domu v prvý októbrový deň ukázala ako potrebná, ale svoj význam má aj v spojitosti s rizikami, ktoré zmenou zemskej klímy nabierajú na sile, periodicite a ničivosti, napr. veterné smršte či povodne doteraz nepoznaných rozmerov. Okrem pomoci obyvateľom obce pri záchrane životov, ochrane zdravia a majetku znovuoobnovenie hasičskej tradície prispieva tiež k rozvoju hasičského športu, ktorý hlavne mladšej generácii umožňuje systematickú fyzickú prípravu spojenú s vytváraním sociálnych väzieb.

Splneniu tohto cieľa prispelo nielen samotné znovuoobnovenie fungovania dobrovoľného hasičského zboru v nedávnej minulosti, ale aj jeho vybavenie modernou hasičskou technikou a výzbrojou v podobe hasičského vozidla Iveco Daily, ktoré Ľubel'skí hasiči prevzali 19.9.2015.

Vedenie obecného úradu v rámci tohto významného aktu privítalo nielen ministra vnútra a podpredsedu vlády Róberta Kaliňáka, ale aj ďalších riadiacich funkcionárov ministerstva vnútra, ako aj zástupcov štátnej správy a samospráv na úrovni Žilinského samosprávneho kraja, okresu a mesta Liptovský Mikuláš.

Bola tak naplnená túžba po modernizácii technického vybavenia nielen súčasných, no tiež predchádzajúcich generácií Ľubel'ských hasičov, čo možno doložiť aj z dostupných historických prameňov, kde napr. tajomník DHZ Ján Durný si v zápisnici zo zasadnutia výboru zo dňa 20.4.1947 sťažuje na stav, v ktorom sa zbor nachádzal dva roky po skončení vojny, takto:

„Nakoľko náš Dobrovoľný Hasičský Sbor bol za vojny poškodený natoľko, že je teraz nie vstave urobiť ani jednoduché cvičenie, pretože nemáme žiadnych pomôcok, výstroja a výzbroja.

Striekačka už vôbec nefunguje ani pre cvičenie ani pre požiar. Nakoľko obec nám nejde vôbec v ústrety a nenapomáha nás ničím ešte aj hasičská dávka, ktorá ma byť vybraná pre hasičský zbor ani tú nám vobec ešte nikdy nepoukázali. Preto hasičský zbor nemôže vobec sprevádzať svoju činnosť podľa predpisov.

Našu výzbroj a výstroj zničili a zobrali Nemci, takže teraz nemôžeme ani cvičenie sprevádzať. S našej stránky je vôbec nie zaostalosť sboru, my sa snažíme splniť naše povinnosti, dúfame, že nám aj Vy budete pomáhať v tom, aby sme mohli výjsť z dvojročnice ako víťazi nie ako zaostalí...sbor o ktorí nema nik žiadneho záujmu.“

V tomto kontexte pokladáme za dôležité uviesť aj mená tých, v ktorých tradíciách súčasní hasiči pokračujú za oveľa priaznivejších podmienok v materiálovom či technickom vybavení. Je to vec určitej stavovskej hrdosti na históriu zboru a podiel niektorých jednotlivcov na budovaní dobrovoľného hasičského zboru v Ľubeli.

Podľa toho istého dokumentu bol k 20.4.1947 DHZ zložený z týchto hasičov:

Vedenie:

Gurán Bartolomej – veliteľ
Mičuda Ondrej – zástupca
Durný Ján - tajomník
Humený Anzelm - pokladník
Janči Severín – strojník
Magerčiak Matej - gazda

Členovia:

Mičuda Juraj
Škvarček Arnol(d?)
Vrbenský Adam
Hrnčiar Adam
Kubík Matúš
Bubniak Milan

Súčasný dobrovoľný hasičský zbor je vzhľadom k svojej vekovej štruktúre kolektív, ktorý nemá dostatok skúseností s riešením krízových situácií, no ako preukázal len niekoľko dní po svojej technickej modernizácii, disponuje odbornosťou a entuziazmom, ktoré dokážu nielen nahradiť tieto skúsenosti, ale účinne ochrániť zdravie a materiálne hodnoty občanov na úrovni, ktorá nijako nezaostáva za výkonmi ich profesionálnych kolegov.

Krátky časový interval, počas ktorého obnovený hasičský zbor funguje, je realizovanými zásahmi a podujatiami presvedčivým dôkazom toho, že investície štátu a orgánov miestnej samosprávy do tejto oblasti sú efektívnymi a zmysluplnými výdavkami na prospech verejného záujmu pri ochrane občanov a ich majetku.

-Ing. Stanislav MORONG, PhD.-

Ľubel'ský futbal v súčasnosti

Každý rok po skončení sezóny prinášame v Ľubel'ských novinách pár informácií o futbale v našej obci. Na tému futbal sme sa tentokrát porozprávali s manažérom TJ Partizán Ľubel'a Mariánom Matejoviem.

Ktorí ľudia sú v súčasnosti „hybnou pákou“ klubu?

Výbor TJ pracuje na čele s Adamom Šimom, ktorému pomáhajú Miloš Gejdoš, Jozef Oško starší a ja. Veľmi nám je nápomocný aj hospodár ihriska Viktor Bukovinský.

Financovať v súčasnosti futbalový klub nie je lacná záležitosť. Aká je ekonomická situácia klubu?

Ekonomická situácia je z roka na rok na hranici možností klubu. Prostriedky získavame z rôznych zdrojov. Neustále sa nám zvyšujú poplatky a odvody na Futbalový zväz. V minulom roku sme založili po rokoch dorastenecké družstvo, so vznikom ktorého sa nám logicky zvýšili náklady. Ale pevne veríme, že náklady na dorast sa nám v blíz-

kej budúcnosti aspoň čiastočne vrátia.

Koľko vás stojí jeden zápas?

Čo všetko treba na zápas pripraviť a zaplatiť?

Neraz totiž počuť medzi ľuďmi na tribúne, že vyberať 1 € ako vstupné na zápas je priveľa.

Nedá sa presne povedať, koľko stojí jeden zápas. Všetky štyri družstvá hrajú celý víkend a náklady na víkend sa pohybujú v stovkách €. Pri domácich zápasoch treba pripraviť ihrisko, siete, šatne, lajnovanie, dresy, občerstvenie. Pri zápasoch vonku musíme zasa zariadiť odvozy hráčov. Slovo „vstupné“ je na zasmiatie. Vstupné sa vyberá jedenkrát za dva týždne, aj to keď hrá A-čko doma. Tie vybrané peniaze sú len „maličkou kvapkou v mori“ voči ostatným nákladom, ktoré potrebujeme na chod štyroch družstiev v priebehu dvoch týždňov.

Kto trénuje naše futbalové družstvá?

Koľko hráčov je domácich a koľkí sú na hosťovaní?

V jesennej sezóne sme mali v A-čku troch hráčov na hosťovaní, ostatní boli domáci. Priebežne dopĺňame A-čko hráčmi z dorastu. Kormidelníkom hlavného mužstva dospelých je Miroslav Jacko z Dúbravy.

Dorastencov má na starosti Ľudovít Šmigura z Liptovských Kľačian. Starším žiakom sa naďalej venuje Vladimír Tholt z Liptovských Kľačian a mladších žiakov trénuje Peter Droppa z Lubele.

Aké bolo umiestnenie jednotlivých družstiev na konci sezóny?

Mladší žiaci „Kormanovci“ s novými ôsmimi hráčmi skončili na 6. mieste. Veľmi nás teší nadšenie a prístup týchto detí, ktorých chodí nielen na tréningy, ale aj na zápasy, šestnásť a viac. Starší žiaci, oslabení o šiestich hráčov, ktorí prešli do dorastu, sa umiestnili na peknom 8. mieste. Mladé dorastenecké družstvo napriek tomu, že často nastupovali na zápasy doslova „nadoraz“ presne jedenásti, si vybojovalo nádherné 2. miesto s 24 bodmi. Spokojnosť nemôžem vyjadriť s umiestnením „A“ mužstva, ktoré skončilo na 8. mieste. Po minulej vydarenej sezóne sme od nich čakali viac, preto veríme, že po kvalitnej zimnej príprave sa nám bude na jar dariť lepšie.

V obci bolo 14.11.2015 slávnostne otvorené premiérom Róbertom Ficcom multifunkčné ihrisko.

Aké sú plány s využívaním ihriska?

Multifunkčné ihrisko je dielo pre celú širokú verejnosť. Klub TJ Partizán Lubeľa so svojimi štyrmi družstvami ho chce využiť na tréningy hlavne v chladných zimných mesiacoch.

Ako investoval klub do údržby tribúny, pomohli aj nejaký sponzori?

V tomto roku sa nám za pomoci sponzorov podarilo natrieť strechu na tribúne, opraviť komíny a žľaby odpadových vôd z tribúny. Nemenovaný sponzor nám venoval kosačku, ktorú sme dali do generálnej

opravy a už klubu aj slúži. Ďalší sponzor nám prispel na zakúpenie novej práčky, nakoľko obidve staré nám doslúžili. Prostredníctvom Lubeľských novín by som sa chcel všetkým sponzorom poďakovať.

V lete sa podarilo výboru TJ zorganizovať Športový deň, ktorý si ľudia veľmi pochvaľovali.

Čo mi vieš viac povedať o tejto akcii?

Áno, bola to veľmi úspešná akcia za účasti ôsmich futbalových družstiev. Poďakoval by som ešte raz sponzorom, ktorí prispeli na tento Športový deň vecnými darmi alebo ho podporili finančne.

Aké sú zámery výboru TJ do budúcnosti?

V budúcom roku chceme vybudovať zavlažovanie ihriska, kde už máme urobenú predprípravu. V prípade, že získame viac finančných prostriedkov, investujeme ich do nutnej rekonštrukcie trávnik a prípadne do nových striedačiek.

Čo by si na záver odkázal fanúšikom, ako aj hráčom a trénerom futbalového klubu TJ Partizán?

V mene výboru TJ Partizán Lubeľa chcem poďakovať trénerom všetkých našich družstiev za trpezlivosť a odvedenú prácu v tomto roku a aj všetkým zúčastneným hráčom. Hráčom tiež prajem pokojný odych cez zimnú prestávku a načerpanie nových síl do jarnej časti futbalovej súťaže.

Rozhovor pripravila -Mgr. Jana Mlynarčíková-

Dôchodkyne skrášlili kaplnku

Členky Jednoty dôchodcov v Lubeľi Jozefka Slavkovská, Hedka Obrcianová, Anastázia Kanderová a Erika Urbanová vlastnoručne zrealizovali vyčistenie, vymaľovanie a úpravu okolia kaplnky nad Lubeľou. Aj takáto aktivita je dôkazom toho, že si vážime pamiatky, ktoré nám zanechali naši predkovia. Kaplnky v minulosti slúžili počestným ako miesto stíšenia sa a modlitby pri ich putovaní či presúvaní sa po ceste z jedného miesta na druhé.

-red-

Vianoce u našich južných susedov

Zvláštnosti prežívania Vianoc v niektorých susedných krajinách Slovenska sme si už v Lubeľských novinách predstavili. Ešte si priblížime najkrajšie sviatky roka podľa zvyklostí našich južných susedov.

Maďarsko

Medzi Maďarmi patria Vianoce po stáročia k najvýznamnejším sviatkom v roku. Je to aj preto, že v druhý sviatok vianočný si pripomínajú Svätého Štefana, patróna a zakladateľa Maďarska. Preto sú Vianoce nielen cirkevným, ale aj celonárodným sviatkom. Na Štedrý deň by preto podľa starodávnych maďarských zvykov nikto nemal byť celkom sám. V minulosti do rodín k bohato prestretému stolu pozývali aj chudobných žobrákov a tulákov. Oslava Vianoc v Maďarsku má prakticky rovnaké tradície ako u nás. Darčeky pod vianočný stromček nosí Ježiško, ale rozbaľujú sa už pred Štedrou večerou. Na maďarských stoloch nesmie chýbať kapustnica, hríbová polievka s klobásou alebo halászlé (rybacia polievka), vyprážaný kapor alebo zubáč. Vo väčšine maďarských rodín začínajú však Vianoce pečením tradičného svätostefanského koláča, ktorý sa v prvú adventnú nedeľu položí na kraj stola a musí tam vydržať až do Troch kráľov. Pod obrus sa začiatkom adventu ukladajú zrnká obilia z poslednej úrody a trs sena symbolizujúceho vďačnosť hospodára za dary zeme a pranie dožiť sa aj v budúcom roku dobrej úrody. Vianočné pranie v maďarskom jazyku znie: „Kellemes Karácsonyi Unnepeklet!”

Rakúsko

Rakúšania už niekoľko týždňov pred Vianocami pripravujú ručne vyrábané ozdoby na stromček- slamienky, orechy, sušené ovocie. Pečie sa niekoľko druhov vianočného pečiva. Populárne sú malé perníčky, sladkosti s čokoládovými polevami. Každý z členov rodiny sa snaží aspoň jeden darček zhotoviť vlastnými rukami. Stále sa ešte udržiava domáca výroba jasličiek, betlehemčekov, ktoré sa v rodinách dedia a pod vianočnými stromčekmi je ich často niekoľko. Rovnako starostlivo zhotovujú aj adventné svietniky a vence. Pletú sa z jedľových vetiev a fialových stúh. Adventné vence umiestňujú na najviditeľnejších miestach. Na sviatok svätej Barbory sa režu čerešňové konáriky a dávajú sa za okná do váz s vodou. Komu „barborka“ vykvitne na Štedrý deň, ten bude podľa ľudovej povere žiť budúci rok v šťastí a hojnosti. Nádielku darčeka oznamuje zvonček v podvečer Štedrého dňa. Keď doznie zvonenie, odoberú sa deti

aj dospelí k vianočnému stromčeku a radujú sa z darčeka, ktoré priniesol Ježiško. Všetky balíčky otvára hlava rodiny. Otec tiež určuje, ktorý kto dostane. V Rakúsku sa na Vianoce najviac jedia ryby, bravčové rezne, ale i zajac a sladká kukuričná kaša s hrozičkami a jablkami poliatá čerešňovým likérom. Vianočné pranie u Rakúšanov znie: „Froehliche Weihnachten!“

(spracované podľa: <http://www.euroinfo.gov.sk/vianocne-tradicie-a-zvyky-v-krajinach-eu/>)

-PhDr. Mgr. M. Magerčiaková, PhD.-

Povedzme to po Ľubel'sky

Prekotiť, vykotiť- prevrátiť

Premárniť- zbytočne, nerozumne niečo utrátiť alebo minúť, neužitočne stráviť čas

Priečny- neposlušný

Priemä- priečny trámik, ktorý drží krosná

Pripustiť sviňu- dať sviňu oplodniť

Próba- skúška, skúšanie (niečoho)

Probuvať- skúšať

Prosto, naprosto- oproti, naproti

Protiveň- neprijemnosť, mrzutosť, zlosť

Prú- skôr, dávno

Prvej- pred chvíľou

Prvôstka- sviňa, ktorá bude mať prvýkrát mláďatá

Pulidár- peňaženka

Punčocháče, punčochy- pančuchy

Pyskovať- odvrávať

Rapeľ- záchvat niečoho (napr. hnevu, zlosti a podobne)

Rašpľa- pilník s ihlanovitými ostrými vyvýšeninami

Ratovať- pomáhať, zachraňovať

Rebriniak- voz s bočnicami podobnými rebríku (na prevoz sena)

Rehotať sa- smiať sa

Rentuť sa- oplatiť sa, prinášať zisk

Repa, repavý- špina, špinavý

Riadiť- upratovať

Richtár- hlavný predstaviteľ obce alebo mesta v minulosti

Richtovať- chystať, pripravovať

Rozchľapiť- otvoriť niečo (dokorán)

Silvestrovské správy z Ľubele

A tam hore na Ratajkách
behá líška radodajka,
nebojí sa ani plota,
jej koníčkom je besnota.

U ovocinárov v záhrade
popíjali na SNS paráde.
Dostala ich opica sprostá,
šupla do Kľáčianky z mosta.

Na Hôrke nechcel žiť
a ak, musel by piť.
Keď sa už zosunie dolu,
bola opitá a mala smolu.

Kravy na majetkách
život majú ako v zlate.
Nažerú sa, napijú sa,
polebedia v euroblate.

Ľubefa má skoro všetko,
len kostolnej veže niet.
Načo aj, je skoro isté
na Chříbe bude minaret.

Na otvorenie minihriská
prišiel Fico liečiteľ.
Občania, starí, chorí
zabudli aj na cmíter.

Štedrovečerná spomienka

Na tých, čo nie sú s nami
nie tu pri stromčeku.
Otcovia a mamy
tam hore na nebi
nebeskom dvorčeku.
Modlíme sa za vás,
na vás spomínáme,
držte vy nad nami
tie nebeské dlane,
rodičovské dlane.
Ten svätý večer priani
nech naplní sa darmi.
Šťastie nie je vecou,
nekúpiš ho mešcom.
Prečo asi, prečo?

- Ing. Ján Švec-

Prechádzka s Kraskom za humnami...

Lúka pokosená tak asi týždeň dozadu vonia vôňou bylín, bodľačia a trávy. Malý čierny pes menom Bendži pobehuje okolo mňa. „Voľno!“ a už lieta kade-tade, hrabe a snorí po myšiach, veď to má v povahe. Biele chumáčiky odkvitnutej púpavy poletujú vzduchom v radostnom víre vzduchobitia.

V Liptove na mäkkej mokrej pôde nachádzam svoj raj, Eden vlastnej existencie... Vietor od chrbta prináša zo západu lúče zapadajúceho slnka, hrejú a smejú sa v odleskoch neďalekého potoka. V posledných lúčoch starootcovská horela roľa? Ech, Krasko, pod' sa so mnou prejsť poza rodné humná! Stromy nám do tohto vzrušujúceho tanca prírody spievajú poéziu jari. Zdanlivé ticho je vo svojej podstate dokonalým súzvukom prírody, vtáky vášnivo šepkajú novinky o prichádzajúcom cudzincovi.

I nebo hrá svoju pieseň- blankytnú, zamatovú, priezračnú. A oblaky? Nie! Len slnko a mesiac naraz v opojení, čistejšom než víno v sklenenom pohári, skotačivo i túžobne tancujú milostné tango... Hop! A je z toho polka! A tie lány polí sa len mlčky prizierajú. Ale kdeže, každé pole skrýva v sebe more života. Vôkol mňa je oceán krás, oslava prírody, stretnutie úchvatu. Nestačí len vidieť, treba počuť, nestačí cítiť, dotknime sa!

Krasko, viem prečo sa pýtaš, či vyklíčia ešte zubále dračie z poddaných zeme! Vidím tie majestátne rezáky vôkol seba! Týčia sa a obopínajú celý Liptov a moju malú stiesnenú dušu svojím ostrým perleťovým pohľadom... Usmievavé, hrozivé, čarotvorné i mystické. Prvý príbeh Romea a Júlie lež v podaní tatranských štítov Kriváňa a Hole, obrov trpiacich večným odlúčením kričí do vetra svoje túžby!

Chcem dýchať, kráčať a žiť tu a v tejto chvíli! Hltám okamžik plným dúškom, nástojčivo a nedočkavo. Vzduch, voda, zem, oheň sa tu spájajú v jednu harmóniu sveta, uchvatnú a zázračnú... Harmóniu všetvorivú a harmóniu všezničujúcu! Všetko v jednom a jedno vo všetkom. Úchvatné.

Krása, však Ivan? Mlčky to pozorujem a píšem. Priateľu, ty si veľký pán... a ja som len z cudziny tulák!

-Bc. Peter G. Hrbatý-

Dobrá kniha počas dlhých večerov

Dlhé letné dni sa pominuli, jeseň už tiež odchádza a s ňou i množstvo jesenných prác, ktoré nám neumožňovali oddýchnuť si a bezstarostne posedieť. Teraz však pribúda sychravých dní, večere sa predlžujú a nastáva voľný čas aj pre nás. K uvoľnenej a bezstarostnej atmosfére patrí tiež dobrá kniha.

Väčšina z nás sa asi zhodne na tom, že knihy sú dôležitou súčasťou nášho života. Či už po knihe siahneme kvôli štúdiu, práci alebo len tak zo záujmu. Čítanie nás obohacuje o nové poznatky a vedomosti, pri knihe si oddýchneme a na chvíľu zabúdame na každodenné povinnosti a starosti.

V súčasnosti mnohí majitelia smartfónov čítajú knihy v elektronickej podobe, čím ubúdajú návštevníci knižníc, ale pýtam sa: „Môže klasickú tlačенú knihu nahradiť kniha v elektronickej podobe?“ odpovedám: „Nie, nikdy ju dokonale nenahradí a to už len vďaka obyčajnej vôni papiera“.

Obecná knižnica v Ľubeli vám klasické tlačенé knihy ponúka a rada zapožičia. V knižnici sa nachádza veľké množstvo detskej náučnej literatúry – encyklopédie rôznych žánrov, menej najnovšej odbornej literatúry pre dospelých, ale hlavne dostatočný výber krásnej literatúry pre deti, tínedžerov a dospelých.

Bohatý výber kníh pre najmenšie deti, pre starších knihy od G. Futovej a Z. Šulajovej, či od Thomasa Brezinu, pre školákov a študentov sa nájdu tituly povinnej literatúry, ženy si oddýchnu pri romantických príbehoch zo súčasnosti, ale i pri historických príbehoch, muži určite radi siahnu po vychytených severských kriminálnych príbehoch (najmä dielo Nosbu), zahanbiť sa nedajú ani naši autori, či už Dominik Dán, Jozef Banáš alebo Jozef Karika. Je len na Vás, kedy nás navštívite a rozšírite rady našich čitateľov. Na záver pripomínam, že obecná knižnica je otvorená každý štvrtok v čase od 13,00 do 17,00 hod.

-Mgr. Mária Kubíková, knihovníčka-

Vydáva: Obecný úrad v Ľubeli. Redakčná rada: Ing. Erik Gemzický, PhD. (predseda),

PhDr. Mgr. Mariana Magerčiaková, PhD., Mgr. Jana Mlynarčíková, Bc. Peter G. Hrbatý,

Ing. Stanislav Morong, PhD., Mgr. Erika Miklášová.

Grafická úprava: Monika Ližbetinová. Tlač: REPROservis Kováč, s. r. o. Liptovský Mikuláš.

Vyšlo v decembri 2015. Distribúcia vlastná.